

APEL PREZYDIUM

Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych

z dnia 15 kwietnia 2025 r.

z okazji Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

Każdego roku w Dniu 28 kwietnia związki zawodowe w Polsce i na całym świecie przypominają o **Światowym Dniu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy** obchodzonym także jako **Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych**. Corocznie analizujemy stan bezpieczeństwa pracy w kontekście zmieniającego się świata pracy – postępu technologicznego, cyfryzacji procesów pracy czy ryzyk psychospołecznych. Dziś nowoczesne rozwiązania, jak sztuczna inteligencja, uczenie maszynowe, roboty wspomagające, platformy cyfrowe, egzoszkielety, Internet rzeczy czy rzeczywistość wirtualna, zmieniają oblicze wielu branż i otwierają nowe perspektywy, ale jednocześnie stawiają wiele pytań w obszarze bezpieczeństwa i pracy.

1. Myśli przewodnie i hasła na dzień 28 kwietnia

Tegoroczny Dzień 28 kwietnia podkreśla wpływ cyfryzacji i sztucznej inteligencji (AI) na warunki pracy i bezpieczeństwo pracowników i jest obchodzony pod hasłem:

„Cyfryzacja i sztuczna inteligencja – nowa era pracy”

Bezpieczna cyfrowa transformacja jest wyzwaniem dla wszystkich – pracodawców, pracowników, krajowych systemów bhp, instytucji. To globalne wyzwanie, które wymaga globalnej odpowiedzi. Dlatego Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP) w roku bieżącym analizuje jak cyfrowa rewolucja wpływa na bezpieczeństwo i zdrowie w miejscu pracy oraz, jakie kroki powinny podjąć rządy, pracodawcy i pracownicy, aby minimalizować zagrożenia i maksymalizować korzyści. OPZZ będzie aktywnie włączać się w działania upowszechniające, edukacyjne i prewencyjne, zarówno na poziomie krajowych i międzynarodowych instytucji wzmacniających ochronę pracowników w nowym, technologicznym środowisku pracy.

Z kolei Europejska Konfederacja Związków Zawodowych (ETUC) apeluje o działanie, a nie tylko pamięć o zmarłych w pracy. Wskazuje, że podczas gdy poczyniono znaczne postępy w ograniczaniu fizycznych zagrożeń w miejscu pracy, zagrożenia psychospołeczne - takie jak stres związany z pracą, wypalenie zawodowe, nękanie i niepewność zatrudnienia - pozostają jednymi z najbardziej rozpowszechnionych i najmniej uregulowanych zagrożeń zawodowych w Europie. Stąd EKZZ będzie w tym Dniu promować temat zagrożeń psychospołecznych związanych z pracą, ich kosztów ekonomicznych i społecznych. Związkową europejską myślą przewodnią 28 kwietnia będzie:

„Od danych do Dyrektywy:

przeciwdziałanie zagrożeniom psychospołecznym związanym z pracą w UE”

OPZZ przypomina, że już w czerwcu 2019 r. MOP przyjął „Konwencję nr 190 w sprawie eliminacji przemocy i nękania” wraz z towarzyszącą jej „Rekomendacją nr 206”, wzywając do zakazu przemocy i nękania w środowisku pracy oraz podejmowania działań zapobiegawczych.

Z kolei od 2020 r. Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych (ITUC) zwróciła uwagę na zwalczanie zagrożeń psychospołecznych w pracy. Problemy te są wciąż aktualne i stanowią wytyczne dla związków zawodowych do bardziej aktywnego działania.

W tym obszarze OPZZ realizuje na bieżąco postulaty programowe koncentrujące się na:

- podnoszeniu świadomości pracowników i wzmacnianiu prawa w obszarze psychospołecznych warunków pracy związanych także z nowymi formami świadczenia pracy,
- dążeniu do zmiany prawa w kierunku włączenia problematyki zagrożeń psychospołecznych do obligatoryjnych szkoleń bhp i oceny ryzyka zawodowego,
- zwiększeniu finansowania publicznego na prewencję zdrowia psychicznego pracowników.

2. Wypadkowość wciąż obecna w polskich zakładach pracy

W okresie 3 kwartałów 2024 r. (styczeń – wrzesień) w Polsce zgłoszonych zostało o 0,3 proc. mniej poszkodowanych w wypadkach przy pracy (45 660 osób) niż w analogicznym okresie w 2023 r., choć jednocześnie wzrosła liczba poszkodowanych przypadająca na 1000 pracujących (wskaźnik wypadkowości) z 3,22 do 3,28.

W ciągu trzech kwartałów ub. roku (273 dni) w wypadkach śmiertelnych w pracy zginęło 191 osób, co oznacza, iż niemal co 1,5 dnia pracownik ginie w pracy. Także zaskakująco dużo, bo 199 osób, zostało poszkodowanych podczas wykonywania pracy zorganizowanej w formie zdalnej lub telepracy. Niestety, nie ma wciąż znaczącej poprawy zachowań pracowników – są one przyczyną 42 proc. wypadków przy pracy.

W obliczu aktualnych realiów warunków pracy, dla OPZZ niezmiennie ważne i aktualne do realizacji pozostaje hasło Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych "Zero zgonów w pracy". Wpisuje się ono w kampanię „Strategiczne ramy UE dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa w pracy na lata 2021-2027” wzywającą do podejmowania działań na rzecz eliminacji wypadkowości w pracy, a nawet dążenia do osiągnięcia zerowej liczby ofiar śmiertelnych w pracy.

W tym zakresie OPZZ realizuje na bieżąco postulaty programowe koncentrujące się na:

- przeciwdziałaniu wypadkowości także prewencyjnie, zwłaszcza poprzez wzrost świadomości pracowników o zagrożeniach w pracy,
- zwiększaniu aktywności komisji powypadkowych badających okoliczności i przyczyny wypadków przy pracy,
- systematycznym zwiększaniu nakładów budżetowych na prewencję wypadkową,
- wdrożeniu zmian prawnych na rzecz ujednolicenia metodologii zbierania informacji o wypadkach przez GUS, ZUS i PIP,
- obowiązku zgłaszania do inspekcji pracy wszystkich śmiertelnych, ciężkich i zbiorowych wypadków przy pracy, niezależnie od podstawy jej świadczenia,
- przeglądzie i zwiększeniu świadczeń z tytułu niezdolności do pracy

**Prezydium Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych
apeluje do ogólnokrajowych i zakładowych organizacji członkowskich OPZZ
o godne i uroczyste uczczenie**

Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych

Prezydium OPZZ